

SNÍLCI

KAREN

THOMPSON

WALKER

„VAROVÁNÍ:
TATO KNIHA VÁM MŮŽE
ZPŮSOBIT NESPAVOST!“

PEOPLE

SNÍLCI

Copyright © 2019 by Karen Thompson Walker

Všechna práva vyhrazena.

*Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Translation © Hana Ferstl, 2020

Cover © DOBROVSKÝ s.r.o., 2020

© DOBROVSKÝ s.r.o., 2020

ISBN 978-80-7642-964-2 (pdf)

SNÍLCI
KAREN
THOMPSON
WALKER

FØBØS

Mým dcerám, Hazel a Penelope, které se obě
narodily během let, kdy jsem psala tuto knihu,
a které se objevují na všech jejích stránkách.

Té noci měl slepý muž sen, že je slepý.

JOSÉ SARAMAGO, *Slepota*

1.

Nejdřív to sváděli na vzduch.

Je to prastará myšlenka – jed přicházející z nebes, nebezpečí přiváté větrem. Tu první noc, kdy problémy začínají, spatří lidé podivný opar nesoucí se městem. Někteří později tvrdí, že se objevuje jako počasí nebo jako kouř, ale nikdo nedokáže určit, kde se nachází oheň. Někteří viní sucho, které už celé roky vysává jezero a vzduch zabarvuje do prašné hnědi.

Ať je to cokoli, přichází to na ně rychle: náhlá ospalost, zavřené oči. Většinu obětí najdou v posteli.

Ale jsou tací, kteří vám budou tvrdit, že tato nemoc není úplně nová, že její příbuzní už někdy ty naše navštívili. V jistých spisech z minulých století můžete najít občasné zmínky zaznamenané v rozpětí několika dekad, které popisují podivný druh dřímoty, záhadný, nepřetržitý spánek.

V roce 1935 šly dvě děti ve srubu v oblasti Dust Bowl spát a devět dní se neprobudily. Podobná nákaza se jednou vplížila do mexické vesnice – *El Niente* tomu říkali „Nic“. A tři tisíce let předtím popsal jeden řecký básník sérii prazvláštních

úmrtí ve vesnici u moře: zemřeli, napsal, jako kdyby je přepadl spánek, nebo podle druhého překladu, jako kdyby se utopili ve snu.

Tentokrát to začíná na koleji.

Začíná to odchodem dívky z večírku. Je jí špatně, říká svým přátelům, jako by měla horečku, jako by měla chřipku. A také je unavená, tak unavená jako nikdy v životě.

2.

Později si dívčina spolubydlící Mei vzpomene, že ji probudil zvuk otáčejícího se klíče v zámku. Mei si vzpomene na zaskřípání pér, jak její spolubydlící – jmenuje se Kara – šplhá ve tmě na horní část palandy. Zdá se, že je to děvče opilé, jak se tak pomalu pohybuje od dveří k posteli, ale v pokoji je šero a jako obvykle se dívky spolu nebaví.

Ráno Mei vidí, že Kara spala oblečená. Úzké černé podpatky vyčnívají zpod přikrývky na horním lůžku. Ale tohle viděla Mei už předtím. Dává si pozor, aby Karu při oblékání neprobudila. Neslyšně vezme klíče a zavře dveře. Zanechává v tomto prostoru co možná nejnepatrnější stopu – ta úleva, že ji nikdo neviděl.

Toto je Kalifornie, Santa Lora, šestý týden Meiina prvního ročníku na univerzitě.

Mei se v pokoji neobjeví celý den. Cítí se tak lépe. Stále ji naplňuje úžasem, jak rychle se to všechno seběhlo, jak rychle se bez ní vytvořila přátelství. Jako tlustý a náhlý led.

Každý večer stojí Kara a ostatní dívky z poschodí zabalené v ručnicích v koupelně. Blokují umyvadla, naklánějí se k zrcadlům a malují si před nimi rty a oči. Mei za svým psacím stolem na druhé straně chodby slyší jejich smích a hlasité povykování vznášející se nad bzučením fénů.

„Chvíli to trvá, než poznáš lidi,“ říká jí matka po telefonu. „Někdy to trvá celá léta.“

Ale jsou jisté příhody, které Mei matce neprozradila. Jako třeba ti kluci, co se první týden školy zastavili před jejími dveřmi. Na chodbě to smrdí, říkali, a stopa prý vede do jejího pokoje. „Jako kdyby tu někdo umřel,“ říkali a vešli, aniž by se zeptali. Byl jich plný pokoj – v šortkách, se žabkami na nohou a s baseballovými čepicemi na hlavách.

Chlapci rozrušeně očíhávali Meiin psací stůl. „To je ono,“ říkali a přitiskli si ruce k nosu. „To musí být tady někde.“ Ukázali na spodní zásuvku. „Co to tady proboha máš?“

Byla to sušená treska od mámy, kterou jí poslala společně s třemi tabulkami hořké čokolády a dvěma levandulovými mýdly.

„To vyrábí moje máma,“ řekla. Je to jedna z mála věcí, které matka zdělila po své matce, Meiině babičce, jediné z rodiny, jež se narodila v Číně, a ne v San Diegu. „Je to ryba.“

Ví, že tihle kluci jí říkají *tiché děvče*, jako v té písničce *Hej, tiché děvče, pojďme si promluvit*. Ona sama si nemyslí, že by byla nějak zvlášť tichá, ale najednou jako by ji uhranuli: náhle nemůže promluvit.

„Ježíši,“ řekl Tom, jeden z chlapců, který je vyšší než všichni ostatní a hraje basketbal ve školním týmu. Uvázal si kolem obličeje červený šátek jako lapiduch v nemocnici v občanské válce. „To je hnusné,“ řekl.

Pokaždé když si Mei vzpomene na ten šátek na jeho obličeji, zahoří jí tváře studem.

Nakonec vyhodila sáček s treskou do shozu na odpadky na konci chodby. Letěl o deset poschodí níž, igelit skřípal po plechu, zatímco se kolem ní chlapci pro jistotu seběhli.

„Netušila jsem, že budou takoví,“ řekla Kara později. Takto se Mei dozvěděla, že to byla právě ona, která chlapcům o zápachu v pokoji řekla, ačkoli Mei se o ničem nezmínila.

To je jeden z důvodů, proč Mei tráví odpoledne v kolejní kavárně, kde, obzvláště v tento říjnový den, čeká, až její spolubydlící a ostatní dívky s jistotou opustí patro, fény utichnou, žehličky vychladnou a dívky samotné budou zapředeny do komplikovaných rituálů svých sesterstev. Chlapci, jak doufá, budou na večeri.

Když se ale po devíti hodinách vrátí Mei na patro, najde na bílé tabuli visící na jejich dveřích červeně napsaný vzkaz. „Odcházíme,“ stojí tam. „Kde jsi?“ Je zřejmé, že tato slova jsou určena spolubydlící.

Mei odemkne dveře a najde Karu ležící tak, jak ji opustila ráno. Tělo schoulené na horní palandě u stěny, černé kozačky vyčuhující zpod přikrývky.

„Karo?“ pronese Mei tiše. Venku zapadá slunce. Obloha je jasná a začíná růžovět. Mei rozsvítí stropní světlo. „Karo?“ zopakuje.

Ale Kara nereaguje. Ani na Meiino úpěnlivé naléhání, ani na hlasy dvou zdravotníků, kteří brzy zjistí, že pod zmuchlaným oblečením stále ještě dýchá, že stále ještě lze nahmatat její tep. Kara spí navzdory ječení ostatních dívek, které vidí, jak se jí na nosítkách kymácí hlava, že má otevřená ústa a hnědé vlasy jí dopadají na obličej. Spí navzdory vrzání cvrčků venku na borovicích, navzdory chladnému nočnímu vzduchu hladícímu její pokožku.

Mei postává bosa na chodníku, zatímco zdravotníci poněkud hrubě zasunou nosítka do zářivé bubliny sanitky.

Opatrně, chce se jí říct. A pak se dveře zabouchnou a zanechají Mei samotnou na ulici.

Zdravotníci později nahlásí, že dívka spala i navzdory kvílení sirén a blikání světel. Spí nehledě na výmoly v silnici, když sanitka uhání k nemocnici sv. Marie, kde po několika pokusech dva lékaři zjistí, že ji také nemohou probudit.

Tu noc na dalších patrech nemocnice leží ženy v porodních bolestech, zatímco dívka spí. Zatímco spí, rodí se miminka. Spí, zatímco ve vzdáleném pokoji zemře starý muž. Jeho smrt očekávají, rodina i kněz se už shromáždili.

Spí při východu i západu slunce.

A přesto během prvních několika hodin nemohou lékaři nalézt nic mimořádného. Vypadá jako normální dívka spící normálním spánkem.

Později nastane zmatek – co se jí stalo, jak to, že srdce zpomalilo, aniž by to zaznamenaly monitory. Ale pravdou je toto: v průběhu mnoha hodin je její dech čím dál mělčí.

Poté už je těžké říct, proč poslední tepy jejího srdce přístroje nezaznamenaly.

3.

Dívky pláčou a pláčou a nespí. Posedávají v přezůvkách a mikínách na tvrdém koberci v pokoji jedné z nich. Drží se za ruce. Pijí čaj. Kdyby jen za ní zašly dřív, myslí si. Kdyby jen poslouchaly, když říkala, že je jí zle. Cítí, že to měly vědět. Že měly něco udělat. Možná, myslí si, možná ji mohly zachránit.

Chlapci ztichnou a pijí ještě víc levného piva koupeného na falešnou občanku. V prvních dnech chodí s rukama v kapsách a snaží se být dívkám z dohledu. Jako by to vycítili i u nich, v té jejich nekomplikované důvěrnosti, v jejich propletených pažích: celé dějiny žen a jejich utrpení, generace zkušeností se zármutkem.

Dívkám se nechce oblékat. Nechce se jim líčit. Nemyjí si vlasy a neholí si nohy a kontaktní čočky jim plavou v roztoku. Chlapci najednou vidí, že nosí brýle. Více než polovina těch dívek nosí brýle.

Chudák její matka, říkají si dívky mezi sebou. Kolena mají přitisknutá k hrudi, jako kdyby ze šoku ještě více omládlý. Představují si své vlastní matky. Představují si, jak zvoní

telefony v jejich vlastních kuchyních, v jiných městech, v jiných státech: v Arizoně, v Nebrasce, v Illinois. *Nedokážu si to představit*, říkají si dívky. *Prostě si to nedokážu představit*.

Pohřeb se koná v Kansasu. Je to moc daleko.

„Měly bychom něco udělat pro její rodiče,“ říká jedna z dívek. Přijedou následujícího dne, zaslechly dívky, aby si odvezli Kařiny věci. „Měly bychom objednat květiny.“

Všechny dívky okamžitě souhlasí. Mají nutkavou potřebu udělat tu správnou věc. Je to jako zasvěcení. Je tu náhle život zasažený přímo do svého středu, rozebrán do poslední kůstky.

Dohodnou se na liliích, dva tucty, bílé. Všechny podepíší kartičku.

Nic dalšího užitečného už je nenapadá, ale určitá touha přetrvává. A mezitím je zaplavuje nová vlna velkorysosti. Jak nicotné se zdají být předchozí starosti, jak bezvýznamné. Boje končí, urážky jsou prominuty a dvě dívky se po telefonu usmířují se svými hochy zdaleka, které na střední škole tak milovaly a o kterých se – až dosud – domnívaly, že se spolu už odcizili.

Ale dívky chtějí víc. Touží být užitečné.

Když Mei kráčí s rukama založenýma a skloněnou hlavou a se svými černými vlasy zapletenými do pevného copu, dívky ji sledují tak, jak ji nikdy předtím nesledovaly.

Neměla by se obviňovat, souhlasí všechny. Žádná z nich si není jistá jejím jménem, je to Čínanka, nebo možná Japonka, která bydlela ve stejném pokoji jako Kara. Rozhodně nemohla vědět, že Kara potřebuje pomoc.

„Měly bychom jí říct, že to není její vina,“ zašeptá jedna z nich. „Měly bychom jí říct, že se nemusí cítit zle.“

Zůstávají však na svém místě.

„Mluví anglicky?“ řekne jiná.

„Samozřejmě že ano,“ odpoví další. „Myslím, že je odtud, ne?“

Odněkud z dalšího pokoje je cítit popcorn z mikrovlnky. Nikdo nejde na vyučování.

To odpoledne dorazí koš s liliemi, ale je jich méně, než si dívky představovaly. Nakonec nejsou schopné provést, co si předsevzaly, totiž vyjádřit něco, co jinak vyjádřit nemohou, něco zásadního, něco, k čemu jim chybí slova.

Kařini rodiče: jejich obličeje jsou bledé a propadlé. Ona je žena v šedém svetru. Ona je Kara s jinou barvou pleti. Otec má bradku a flanelovou košili. Je to muž, který by před třiceti lety mohl být jedním z chlapců na patře. Také se opírá o zárubně dveří, také s rukama v kapsách, a netuší, co ho čeká.

Pomalů začínají balit věci své dcery.

Dívky jsou v jejich přítomnosti plaché. Schovávají se ve svých pokojích, aby neřekly něco nevhodného. Nějakou dobu je na chodbě slyšet jen praskání lepicí pásky odtrhované z odvíječe, tukaní prázdných ramínek o sebe či měkké šustění látky šatů balených do krabic.

Dívky pozorují rodiče zpovzdálí a lehce zaměňují všechny ty obvyklé příznaky středního věku – ty vrásky na jeho čele, tmavé kruhy pod jejíma očima – za důkaz smutku místo známky stárnutí. A možná mají svým způsobem pravdu: ty obličeje jsou důkazem plynutí let a právě ubíhající léta je přivedla k této povinnosti.

Hlasy Kařiných rodičů zní chraplavě a křehce, jako kdyby byli nemocní. Najednou matka zalapá po dechu. „Přestaň, Richarde,“ a začíná vzlykat. „Vždyť to roztrháš.“

V tu chvíli Mei nakoukne k rodičům do pokoje. Je to, jako by je pozorovala z velké dálky, což – svým způsobem – tak je.

Otec se usilovně snaží sbalit jeden z Kařiných plakátů. Je na něm černobílá Paříž a je připnut napínáčky na zeď. Mei ví, že ho Kara koupila v prvním týdnu školy v univerzitním knihkupectví. Mei zná plakát už tak důvěrně, že si Karu začala spojovat s rozesmátými okouzujícími dívkami na fotografii, stojícími v dešti na dlážděné ulici.

„Už se toho nedotýkej,“ říká matka otcí. „Prosím.“

Poté otec ztichne.

Mei se loudá chodbou. Měla by se rodičům představit, to by jí poradila máma.

Ale je něco nesnesitelného v tom, jak se otec dívá z okna, stejně jako by to dělal Meiin otec, jak neví, co s rukama, jak se dotýká bradky, jak tak tiše stojí v rohu pokoje.

Aniž by je oslovila, spěchá Mei zpět do svého nového pokoje.

Pouze Caleb má dost odvahy na to, aby s nimi promluvil. Caleb, vysoký a hubený, s hnědými vlasy a pihami. Caleb, student angličtiny, trochu vážnější než ostatní hoši.

Dívky ho pozorují, jak si potřásá rukou s Kařiným otcem. Pozorují, jak mluví s Kařinou matkou, zatímco svou kšiltovku drží v ruce. A dívky – všechny do jedné – mu touží urovnat vlasy, které mu trčí na jedné straně a tam, kde seděla kšiltovka, jsou propocené.

Dívky ho milují za to, že s rodiči hovoří. Milují ho, protože ví, co má dělat.

Caleb pomáhá otcí odnést krabice do výtahu. Kterýkoli kolemjdoucí by si mohl myslet, že této scéně rozumí – je tu otec, který pomáhá svému synovi vystěhovat se z pokoje.

Amanda: o dva pokoje dál od Kary a další, která začíná pociťovat symptomy. Závratě, únava, pomalu se šířící bolest.

Její spolubydlící se s tím také probudila. Obě jsou bledé a mají horečku. Mají trochu začervenalé oči.

„Co když je to nakažlivé?“ ptá se Amanda z postele. „Co když máme to, co měla Kara?“

Ostatní dívky je od prahu dveří uklidňují, ale mají strach vstoupit dovnitř.

„Určitě budete v pořádku,“ říká jedna z nich téměř bez dechu. Je neuvěřitelné, jak rychle se v těle rozproudí adrenalin, jak rychle se začnou třást ruce. „Ale možná byste měly zajít k doktorovi. Jen pro jistotu.“

Jak putují z pokoje do pokoje zprávy, šíří se na patře panika: jsou mezi nimi dvě nemocné dívky. Dosud nikoho nenapadlo, že by Kařina nemoc mohla být nakažlivá.

Telefony drnčí. Přijíždí ředitel koleje. Nemocné dívky jsou odvezeny na studentskou ošetrovnu. Ostatní se nemohou ubránit představě, že dívky už třeba nikdy nespatrií.

Čas ubíhá.

Za oknem se pomalu mění světlo, ale nikdo nevěnuje počasí tam venku pozornost. Slunci, nepřítomnému dešti a krajině nořící se každým dalším dnem hlouběji do sucha.

Patro přepadne melancholie, a jednu dívku obzvlášť. Doma a v kostele jí říkají Rebecca, ale tady je v posledních šesti týdnech známá jako Becca nebo Becks či prostě B.

Rebecca: malá zrzka ve vypůjčených džínách, která si teď všimla slabého zvonění v uších. Chce to ignorovat. Nikdo zvonění v uších nezmiňoval.

V koupelně položí brýle na poličku. Opláchne si obličej. Asi to nic není. Je prostě nervózní, proto. Má strach. Začíná se jí však zmocňovat závrať.

Opře se o umyvadlo. Je to jedno z těch starých porcelánových umyvadel, zažloutlé a plné prasklin. Stále jsou tu

vidět skvrny, jak jí dvě dívky v prvním týdnu školy barvily vlasy na zářivě kaštanovou, zatímco držela hlavu skloněnou nad umyvadlem a ostatní dívky kolem radily. Byl to pro ni tenkrát nový pocit, ta sounáležitost, ozvěna smíchu deseti dívek namačkaných do malého prostoru.

Rebecca byla dosud v kostele jen dvakrát. První neděli se vytratila z patra a byla připravená zalhat komukoli, kdo by se ptal. Nikdy předtím nepocítila, že by ji někdo měl rád tak rychle, a ještě k tomu takovéto dívky. Tyhle dívky jí vytrhaly obočí svými vlastními pinzetami a pak ji naučily, jak si je tvarovat sama. Půjčily jí vlastní oblečení a pomohly koupit lepší podprsenku. A jak se onehdy společně zasmály, když zjistily, že mají periody ve stejné dny.

Nyní ale začíná mít Rebecca strach. Zmocňuje se jí závrať, jako kdyby byla v mlze. Čeká, až to přejde, ale ono to nepřechází. V hlavě jí klíčí divoká myšlenka: možná že to je trest – trest za to, jak se v posledních týdnech chovala, že vynechávala kostel a moc pila a jak o tom všem rodičům lhala.

Za ní se se skřípáním pantů otevrou dveře. Do koupelny vejde Kařina spolubydlící, ta tichá dívka. V podpaží drží žlutý ručník a růžový plastový kbelík, na jehož dně rachotí lahvička se šamponem. Má na sobě mikinu a džíny, což má vždy, když jde do sprchy. Na rozdíl od ostatních dívek, které se promenují chodbou v županu nebo ručníku, všimne si Rebecca.

Rebecca pocítí náhlou potřebu být na dívku vlídná. „Ahoj,“ řekne.

Dívka se na ni nepodívá a Rebecca u ní náhle pozná svůj vlastní zvyk z dřívějších časů – překvapení, že na ni vůbec někdo promluvil.

„Ahoj,“ řekne Rebecca znovu. „Promiň, ale jak že se to vlastně jmenuješ?“

Tentokrát dívka zvedne hlavu. Je svým způsobem hezká, má tmavé oči a pěknou pleť. Ale měla by nosit vlasy rozpuštěné – Rebecca ví, že tohle by určitě řekly ostatní dívky – místo aby si je pořád splétala do toho copu. A možná ofinu. S ofinou by možná vypadala víc odvázaně.

„Mei,“ říká dívka.

Položí si věci vedle sprchového koutu, co možná nejdále od Rebeccy. Rozplete si prsty svůj černý cop, ale vlasy stále zůstávají od kořínků ke konečkům zvlněné.

„Chtěla jsem ti něco říct,“ říká Rebecca.

Byla v poslední době sobecká. Je to tak. Měli bychom dávat lidem to, co potřebují, a ona nedala této ubohé dívce vůbec nic. Když tě někdo požádá o košili, říkával její otec, měla bys mu dát i kabát.

Rebecca pokračuje: „Chtěla jsem ti říct, že by ses neměla cítit špatně.“

Mei se na ni podívá podezíravě.

„Kvůli čemu?“ řekne.

„Nemohla jsi prostě v žádném případě vědět, že potřebuje pomoc,“ pokračuje Rebecca.

Mei se kousne do rtu a odvrátí se. Vkročí do sprchového koutu a zmizí Rebecce z dohledu.

„Není to moje vina,“ ozve se zevnitř a její hlas se odrazí od dlaždiček. Zdá se, že pečlivě volí slova, jako křehké předměty, které sundává z horní police. „Neudělala jsem nic špatného.“

„Správně,“ řekne Rebecca. „Právě to chci říct.“

Ale konverzace jí prokluzuje mezi prsty. Zpackala to.

Mei za sebou zavře dveře do sprchy. Ozve se cvaknutí zapadajícího zámku. Mezerou pod dveřmi Rebecca vidí, jak k Meiiným nohám dopadá mikina i džíny, jak je Mei zdvihá a věší, a pak následuje zaskřípání kohoutku, zachrastění hadice a proud vody dopadající na dlaždice.

Rebecca se snaží vymyslet, co jiného přátelského by přes dveře řekla. Ale něco se děje s jejím zrakem. V koutku oka se jí zableskne. Nějaký pohyb, něco jako vlna na hladině vody. Začíná se chvět.

Z obavy, aby vyslovení těch slov nepřidalo na pravdě, aby nevyřkla nějakou kletbu, nikomu nic neřekne.

Vrátí se do svého pokoje a lehne si do postele. Cítí, že si potřebuje odpočinout. Zavře oči. Jsou čtyři odpoledne. Na mysl jí přijde verš z bible: Nevíte dne ani hodiny.

První fáze spánku je ta nejlehčí, takové krátké uvolnění, jako když skáče kamínek po hladině. Jako pokývnutí hlavou v divadle. Upuštění knihy v posteli.

Rebecca rychle upadne do této první fáze. Uběhne deset minut. Klesá dál, noří se stále hlouběji. A tehdy se začíná vznášet v náhlých snech: je s rodiči v kostele. Nějaké dítě je tam křtěno. Ale něco nehraje. Je to hlas kněze – ve snu jeho slova neodpovídají pohybu rtů. A zvuk vody, kterou ošplíchávají dětské čelo, přichází až několik vteřin poté, co se to stalo. Jako odmlka mezi bleskem a zahřměním. V tomto snu je Rebecca jediná, která si toho všimla.

Ale sen je přerušen – z chodby zazní veselý hlas. Rebecca otevře oči.

K hlasu, který ji probudil, se brzy připojí další. Někdo se na chodbě směje.

Když otevře dveře, najde chodbu plnou chlapců a děvčat. Tady, uprostřed skupiny lidí, jsou ty dvě nemocné dívky, jsou zpět z ošetřovny, culíky jim poskakují, usmívají se a bílé zuby září. Ruce jim zaplňují dvě burrita a dvě coly.

„Cítím se tak hloupě,“ říká jedna z nich, stále v mikině, když se kolem nich začínají shromažďovat chlapci a dívky.

„Obě jsme jen nastydlé,“ dodává její spolubydlící.

„Díky bohu,“ řekne Rebecca. Zmocní se jí úleva jak po nějaké droze. „Díky bohu, že jste v pořádku.“ Rebecca se také začíná cítit lépe. Tedy alespoň to pískání v uších ustalo. Závrat mizí.

Ať je to cokoli, jsou v pořádku. Jsou v pořádku, říkají ty dívky, slyšeli jste to, říkají každému, koho potkají na chodbě. Jsou v pořádku. Jsou v pořádku. Jsou v pořádku.

Pak se něco změní. Strach se rozpadne jako kus ledu a tu noc, třetí noc, se dívky a chlupci sejdou v Amandině malém pokoji, aby se opili, a z jejich tváří vyzařuje úleva.

Pro dívky je tu kahlúa a mléko a spousta ledu a pivo, tequila a víno s příchutí broskví. Je slyšet vrčení mixéru a cinkání sklenek na panáky a příliš hlasitá hudba.

Mluví se o tom, že by se pro Karu mělo něco udělat, možná pamětní deska na budově nebo zasadit strom. Ano, říkají, strom, nebo dokonce malou zahrádku s jejími oblíbenými květinami. Připijí si na své krátké přátelství, na těch dobrých šest týdnů. Byla tak milá, souhlasí všichni, možná nejmilejší z nich všech.

Začínají být opilí a není úniku: v pokoji vládne euforie. Jsou mladí a jsou zdraví a přežili tu strašnou věc.

V nejzazším koutě pokoje na horní palandě sedí Rebecca, kýve nohama a cítí se klidná a statečná. Caleb nějakou náhodou sedí vedle ní.

„To byl ale blbej den,“ říká jí. Mluví tiše, slyší ho jen ona.

Přikývne. Cítí vedle sebe teplo jeho nohy, jeho hlava se téměř dotýká stropu.

„To fakt byl,“ přitakává Rebecca.

Zítřka se to pokusí napravit s Kařinou spolubydlící, přemýšlí Rebecca v šumu pijatyky. Jakže se to zase jmenovala?

Mei? S dalším pocitem viny si uvědomí, že si nikdo ani nevzpomněl ji sem pozvat.

Dole hučí mixér a dlouze cinkají kostky ledu.

Zkus to, říkají si navzájem, znovu a znovu, plastové kelímky putují od jednoho k druhému, každá ústa si usrknou. Sklenky na panáky se používají stále dokola.

Studenti biologie mezi nimi se jednoho dne dozvědí následující skutečnost: jistí parazité umějí změnit chování svých hostitelů tak, aby posloužili jejich vlastním záměrům. Kdyby to mohly udělat viry, vypadalo by to následovně: sedmnáct lidí nacpaných do jednoho malého prostoru, sedmnáct párů plic vdechujících stejný vzduch, sedmnáct úst pijících ze dvou sklenek, znovu a znovu, po celé hodiny.

Večírek je u konce.

Končí tak, jak večírky obvykle končívají: školní dozorce, jen o tři roky starší než oni a trénovaný, aby si nevšiml žádného alkoholu, volá a buší na dveře.

„Dobře, lidi,“ řekne přes dveře. „To už stačí.“

Loudají se pak do chodby, ze stropu bzučí zářivky, a rozcházejí se do svých pokojů po jednom nebo po dvou.

Rebecca, pár kroků za dívkami, směřuje sama do svého pokoje, když náhle cítí u ucha něčí dech.

„Pojď,“ řekne Caleb. Vezme ji za ruku.

Jak ji překvapí jejich náhlé propletení prstů, jeho vůně tak blízko ní, vůně žvýkačky a mýdla. Ta jasná, čistá radost, že si vybral ji.

„Tady si můžeme promluvit,“ řekne Caleb. Zatlačí do protipožárních dveří a odvádí ji na schodiště.

Dveře za nimi zapadnou a odříznou je od světla a křiku ostatních studentů. Zůstávají tu sami dva, ve tmě a tichu, chlapec a dívka sedící bok po boku na studeném schodě.

Ostatní dívky si myslí, že je Caleb příliš hubený, ale Rebecca se zdá vysoký a štíhlý. V jeho ostrých rysech se skrývá určitá inteligence, jakási efektivita, jako u dobrého designu.

Čeká, až promluví.

Caleb vyloví z kapsy sáček M&M.

„Chceš?“ řekne.

Schodiště je tak tiché, že se odráží od stěn dokonce i šustění sáčku. Nasype jí do dlaně několik bonbonů.

Chvilí mlčky sedí. Není si jistá, jak to říct. Slyší, jak mu bonbony křupají mezi zuby.

„Cítím se strašně, že jsem si nepromluvila s jejími rodiči,“ řekne nakonec. „Nevěděla jsem, co jim mám říct.“

Caleb hodí jeden bonbon do schodišťové šachty. O deset poschodí níž se ozve uspokojivé cinknutí.

„Lidi nikdy nevědí, co mají říct,“ povídá.

Zaslechla fámy, že Calebův bratr zemřel, když byl malý.

Opile a zasněně si povídají. Rebecca cítí, jak ji kahlúa v hlavě příjemně ukolébává. Vše kolem ní – tlumené světlo, zrezivělé zábradlí a vzdálený zvuk něčeho kapajícího – to vše se zdá být plné nějakého významu, jako kdyby už byla celá noc proměněna ve vzpomínku.

Chce mu povědět o spoustě věcí, říct mu o všech těch pravidlech, podle kterých žila doma, bez kina a bez make-upu a bez normální školy, jak se učila algebru s bratry u kuchyňského stolu, zatímco její matka zápasila s průvodci domácí školou a její otec se pokusil založit sirotčinec a neuspěl. Ale nic z toho na tom schodišti neřekne. Místo toho se tiše opře o Caleba, jako kdyby mu mohla sdělit své myšlenky jinými cestami, třeba teplem svého přitisknutého ramena.

Caleb nepřestává házet bonbony dolů, jako kdyby seděli na okraji opravdové studny a házeli kamínky pro splnění přání.

„Lidi nevědí, co říct,“ řekne Caleb, „protože nemají, co by řekli.“ Rebecca cítí, jak se noří do své minulosti. „Nemají co říct.“

Už se slyší, jak její starší já jednoho dne, o mnoho let později, vypráví tento strašný příběh o dívce Kaře na koleji ve druhém měsíci prvního ročníku, který se stal, když byla Rebecca mladá. Její první nepřímá tragédie. Celá událost se už noří do minulosti.

Když se dívají za posledním bonbonem letícím vzduchem, jejich hlavy se srazí. Vzhlednou a rozesmějí se, obličeje mají ve stínu, blízko u sebe. Caleb se dotkne jejich vlasů. Je to tady. Polibek. Jeho ústa chutnají po čokoládě. Jejich zuby se dotknou; nikdy neví, jestli to dělá správně. Jeho ruce sevrou její boky. Prsty jí sjíždí po pokožce pasu a ona cítí, jak se při dotyku lehce chvěje. Jeho nervozita je roztomilejší než jeho jistota. Tohle vypadá jako začátek, tady a teď, počátek všeho. Ze zběsilé naděje je jí až horko – euforie, kterou zažívají pouze velmi mladí.

Dívky vyspávají, hlavy je stále bolí po kahlúze. Probouzejí se jedna po druhé, buď na záchod, nebo se napít či spolknout tabletku proti bolení hlavy, nebo chtějí stáhnout závěsy, šilhající do slunečních paprsků dalšího bezmračného dne.

Pak si vlezou zpátky do svých postelí.

Brzy nato se jim zdají barvitě sny lehkého spánku.

Dívky se později shodnou, že to bylo kolem poledne, kdy se stalo něco neobvyklého: jejich sny mají podobnou zápletku, točí se kolem stejného tématu, kolem jednoho zřetelného zvuku. Všechny dívky najednou sní, že někdo někde křičí.

Trvá několik vteřin, než otevrou oči a než zvuk splyne se snem: někdo opravdu křičí.

Dívky najdou na chodbě Caleba – v šortkách, bez košile. Vidí, jak se mu pod pokožkou zdvihají a klesají žebra, jak křičí do chodby. Je možné, že žádná z těchto dívek ještě nikdy neviděla ve tváři chlapce skutečnou paniku.

Rebecca, říká. Ukazuje na svou postel, kde se na polštáři rozprostírají její rusé kadeře. Rebecca, opakuje, něco je s Rebeccou.

4.

Strašné věci se to dějí na koleji – takto si vyprávějí lidé ze Santa Lory, když nakupují v železářství nebo v supermarketu nebo když venčí v lese psy. Slyšeli jste, co se to na koleji děje? říkají svým sousedům přes plot a na tribunách na stadionu, jako kdyby byla kolej ostrovem odděleným od města, s bránou, kterou neproniknou ani bakterie.

Spavá nemoc. Tak tomu říkají místní novináři. Jedna dívka je mrtvá, druhá v bezvědomí, obě ze stejného patra.

Nad celou Kalifornií zavládlo sucho. Už devadesát dní ani kapka, a to jsou ještě hodně pozadu oproti loňskému roku. Nikdo ještě nikdy neviděl, aby hladina jezera v Santa Loře byla tak nízko, aby uprostřed vystupovaly písčné lavice jako duny, aby staré přístavní molo stálo asi patnáct metrů od okraje hladiny.

Je to nejhorší sucho za posledních sto let. Nebo možná déle, říkají někteří.

Možná za pět set let, nebo i víc.

Ale to počasí: je nádherně. Šest týdnů nepřerušného slunečního svitu.

V takovém počasí není možné trpět. Jako kdyby krása byla kouzlo, které umí zažehnat smrt. Ale všichni vědí, že v údolí odumírají hrozny, že trávníky jsou každým dnem hnědší a že je spaluje stejné slunce, které do pozdního října zahřívá jejich houpačky na terasách.

A přesto nějak přetrvávají pochyby: není přece možné, aby v takovém počasí, v tak příjemném počasí, zemřela osmnáctiletá dívka.

Ale městečko Santa Lora trpělo již dříve.

Tento kraj má tendenci se otřásat. Kopce jsou náchylné k sesuvům. A lesy se tady vznítí tak snadno, že těch několik obezřetných obyvatel má pro případ útěku připravené blízko dveří rodinné fotografie sbalené ve sportovních taškách.

Kmen, který se kdysi v těchto lesích potuloval a lovil divokou zvěř, byl zdecimován neštovicemi, jež sem zavlekli obchodníci s kožešinami, a jednou tu zemřela hlady skupina nových osidlovatelů. Deset let poté, hned prvního jara, zachvátila povodeň z roztátého sněhu dosahující výšky jednoho metru první dřevěné domky, které byly postaveny, když v kopcích objevili stříbro. Důkazy se stále nalézají v obchodě se starožitnostmi na rohu Mariposa a Kleinu: fotografie žen v tmavých šatech, mužů v otřepaných kabátech, jejich dětí, vážných, hubených, stojících po kolena ve vodě, s očima, které jsou uvyklé strastem.

Sesuv půdy později pohřbil každičký domek na východní straně města a maličká radnice s věží a zvonem je pouhou replikou té první – zemětřesení poškodilo zdi té původní.

První hřbitov, na kterém se už dávno nepohřbívá, je plný obětí španělské chřipky. Říká se, že duchové mrtvých se stále potulují v sídle v ulici Catalina, které je nyní zchátralé

a obývají jej studenti. Lidé ze Santa Lory věděli, že ta chřipka přijde. Zprávy o ní putovaly západně od města k městu. Snažili se zablokovat příjezdovou cestu do města, ale nemoc se do něj přesto dostala a rozšířila se jako špatné zprávy. Zemřelo zde dvakrát tolik lidí než v sousedním městečku, což tehdy vedlo k domněnkám, že je Santa Lora prokletá.

V některých pověřivých myslích se ta myšlenka stále ještě někdy objeví. Pokaždé když se v jezeře utopí nějaký puberták nebo se v lese ztratí turista, říkají si někteří lidé, jestli není Santa Lora místo předurčené pro katastrofy. Co když některá místa přitahují neštěstí jako kovová tyč blesky?

5.

Kdyby čtvrtého večera toho prvního týdne navštívil Santa Loru cizinec a kdyby se tam na konci dne, možná při západu slunce nebo i o chvílku dřív, procházel, kdyby se zatoulal deset bloků východně od koleje, mohl by si nakonec všimnout velkého žlutého, kdysi majestátního domu s rezavým okapem a prověšenou houpačkou na terase a se zelenými fazolemi v popředí. Kdyby se na ten dům podíval, mohl by si všimnout dívky. A po cestě by si říkal, jak si cizinci občas říkávají, co to tam dělá, ta dívka u okna, tak vážná, tichá, jen stojí a dívá se.

Tě dívce u okna je dvanáct. Je hubená, na sobě má ustřižené džíny, tmavé vlasy, brýle, náramky. Je spálená od slunce. Sara.

Už teď má pocit, že si tuhle noc bude pamatovat ještě dlouho. Ale takový pocit má často, jakési šimrání. Je to způsob myšlení, který sdílí se svým otcem – že každá obyčejná chvíle v sobě nese potenciální pohromu a jeden nikdy neví, kdy uhodí.

A dneska večer se její otec opozdil.

Sara se dívá z okna, jak cizí auta parkují na cizích příjezdových cestách. Slyší otevírání a zavírání dveří u sousedů. Slyší šeleštění sáčků s potravinami, chrastění klíčů a klidné tóny jejich hlasů – ostatní lidé jsou vždycky tak klidní – jak mluví na své děti a na své manžele a psy.

„Asi se zastavil někde po cestě z práce,“ říká Libby, její o deset měsíců mladší sestra, která je s koťaty o patro výš. Koťatům je pět týdnů a spí v krabici.

„Ty jsi vždycky vylekaná,“ pokračuje Libby. „Ale vždycky to dopadne dobře.“

„Takhle pozdě ještě nikdy nepřišel.“ Sara stočí pohled zpátky na ulici.

Venku na stromech křičí ptáci, jsou to asi vlaštovky nebo sýkorky. Na chodníku proběhne párek běžců. Studenti, kteří bydlí ve velkém domě na rohu, zapalují na terase gril. Tátův modrý pick-up se stále neobjevuje.

Sara cítí, že se ve vedlejším domě připravuje večeře. Je to ten šedý dům se zastíněnou terasou a bílou obrubou kolem oken, dům, kde bydlí noví sousedé s miminkem. Ti profesori, jak jim říká táta, ti profesori, co pokáceli borovici, která stála po celá léta mezi jejich dvěma domy, tak dlouho, co si táta pamatuje, ještě než se narodil, což bylo o třicet pět let dřív, než se narodily dívky. Byl to náš strom, říkává vždycky. Často si jde prohlédnout pařez. Neměli právo zabít jejich strom.

Z oblohy se vytrácí poslední světlo. Do okenních tabulí začíná nalétávat hmyz.

Jakmile se jí takhle začne svírat hrud', je těžké říct, jestli to je astma, nebo nálada. Vyloví z batohu inhalátor. Dva rychlé nádechy.

Znovu se podívá na hodiny na mikrovlnce. Už přetáhl o hodinu a deset minut.